

FUNCTIONARUL , PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Ședința Senatului Academiei

Pe 16 iulie curent, a avut loc ședința de totalizare a Senatului Academiei de Administrare Publică, prezidată de rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. În cadrul ședinței au fost prezentate rezultatele anului de studii 2019-2020, la ciclul II, studii superioare de master.

În raportul de totalizare, decanul Departamentului studii superioare de master, Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, a informat că planul de studii a fost realizat integral, în ultima perioadă activitățile de instruire fiind desfășurate la distanță, prin intermediul platformei e-Learning a Academiei. S-a menționat, în această ordine de idei, că starea de urgență nu a provocat impedimente în procesul de predare a disciplinelor, astfel că reușita studenților-masteranzi la toate programele, pentru anul de studii 2019-2020, este de circa 93%, majoritatea dintre ei fiind apreciați cu note bune și foarte bune. Este, de asemenea, îmbucurător faptul

că, chiar din primul an de studii, studenții-masteranzi se implică activ și inovativ în cercetarea științifică, dovadă fiind și participarea unora dintre ei la Conferința tinerilor cercetători, ediția a VI-a, din acest an.

ficarea activității de cercetare științifică cu participarea studenților-masteranzi, valorificarea posibilităților de realizare a stagiilor, inclusiv, peste hotare etc.

În continuare, membrii Senatului au aprobat o serie

lul din administrația publică, dar și de aleșii locali.

Senatul a adoptat mai multe hotărâri ce vizează organizarea procesului de admitere la ciclul II, studii superioare de master, structura și calendarul desfășurării procesului de învățământ pentru anul universitar 2020-2021 și conținutul programelor de studii. De asemenea, au fost recomandate pentru publicare trei lucrări științifico-didactice.

În finalul ședinței, rectorul Academiei dl Oleg Balan le-a mulțumit mem-

Raportorul s-a referit la unele aspecte de îmbunătățire a calității procesului de studii, menționând printre acestea: dezvoltarea în continuare a programelor de master și promovarea noilor programe, inclusiv, cu predare în limba engleză; extinderea proiectelor de mobilitate academică atât în rândul studenților cât și în rândul profesorilor, ampli-

de regulamente, printre care Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea serviciilor de dezvoltare profesională la distanță, prezentat de Aurelia ȚEPORDEI, directorul Departamentului dezvoltare profesională, care a subliniat că această practică este aplicată în cadrul Academiei din anul 2016, instruirea la distanță fiind solicitată tot mai mult de către persona-

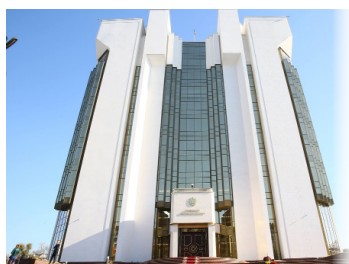
brilor Senatului pentru activitatea desfășurată pe parcursul anului academic, venind cu un omagiu special pentru dl Andrei Groza, prim-prorector, și dl Aurel Sîmboteanu, prorector, care și-au încheiat mandatul în funcțiile respective.

Ion AXENTI

Academia de Administrare Publică a dat start admiterii la studii superioare de master pentru anul de învățământ 2020-2021 (pag. 3 – 5).

Întrevedere cu conducerea raionului Strășeni

această regiune.

Pe lângă subiectele menționate în mod tradițional, cum ar fi reabilitarea drumurilor, aprovizionarea cu apă, deficitul bugetar și agricultura, interlocutorii au discutat și despre necesitatea construcției unei școli sportive, valoarea căreia este estimată la 21 milioane de lei, dintre care 6,4 milioane au fost valorificate anul trecut. Necesită a fi identificate încă 12,5 milioane de lei, iar lucrările de construcție trebuie să fie finalizate în luna decembrie 2021.

De asemenea, părțile au vorbit despre construcția unei cazangerii pentru spitalul raional și conectarea acestuia la

rețeaua de gaze. În acest scop, sunt necesare 6,7 milioane de lei, bani care încă nu au fost alocați.

Președintele țării a vizitat Centrul de Sănătate Publică Strășeni, care a fost înființat în anul 1978. În prezent, aici activează 190 de persoane, cinci pacienți urmează tratament împotriva COVID-19, fiind efectuate în total 1500 de teste. Alte 190 de persoane contaminate urmează tratament la domiciliu, iar 179 s-au vindecat.

Șeful statului a vizitat, de asemenea, și spitalul din satul Vorniceni, unde, în prezent, se tratează 87 de pacienți bolnavi de tuberculoză. În prima jumătate a anului 2020, numărul acestora a fost de 232, iar în anul 2019 – 435 de pacienți.

Igor Dodon a adresat mulțumiri personalului ambelor instituții medicale pentru devotament în combaterea răspândirii virusului și a transmis celor mai buni angajați Diplomele de Onoare ale Președintelui. Șeful statului le-a comunicat că datorită amendamentelor la buget, care au fost aprobate recent, salariile tuturor angajaților din sistemul de sănătate din Moldova vor fi majorate cu 30% începând cu 1 septembrie.

Conducerea Parlamentului a avut o videoconferință cu șeful misiunii FMI

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Zinaida Greceanii, Vicepreședinții Parlamentului Mihail Popșoi și Alexandru Slusari, precum și președintele Comisiei economie, buget și finanțe Vladimir Golovatiuc au discutat în format online, cu Ruben Atoyan, șeful misiunii Fondului Monetar Internațional (FMI). Discuțiile au vizat elaborarea noului program cu FMI și măsurile necesare pentru lansarea acestuia.

Ruben Atoyan a remarcat faptul că printre pilonii pe care se axează programul se evidențiază transparența actului decizional și a guvernantei, combaterea corupției, consolidarea instituțiilor statului, menținerea independenței Băncii Naționale a Moldovei (BNM).

Președintele Parlamentului Zinaida Greceanii a dat asigurări că autoritățile Moldovei sunt foarte interesate de noul program cu FMI și vor depune toate eforturile în realizarea agendei necesare pentru lansarea acestuia.

Vicepreședinții Parlamentului Mihail Popșoi și Alexandru Slusari au manifestat susținerea scopurilor și principiilor de bază ale noului program. A fost menționat că forțele politice pe care le reprezintă vor da dovadă de constructivism și responsabilitate în procesul de examinare și aprobare a acestuia.

În alt context, a fost abordată tema crizei pandemice care are impact negativ asupra situațiilor bugetare din toate statele regiunii. În acest context, Zinaida Greceanii a ținut să mulțumească FMI pentru acordarea țării noastre a asistenței financiare de urgență, în primăvara acestui an, dar și pentru colaborarea eficientă pe termen lung dintre Moldova și FMI.

Subiectul producerii de semințe va fi abordat prioritar de Guvern

Instituția este specializată în producerea și elaborarea tehnologiilor de creștere a culturilor de câmp.

Ion Chicu a vizitat terenurile experimentale unde cresc diferite soiuri de culturi autohtone și europene. Prim-ministrul a rămas impresionat de randamentul eficient al soiurilor de semințe de grâu moldovenesc cu o roadă de 11 tone la hectar, semințele de soia – 4 tone/ha, cu un conținut sporit de proteine etc.

„Aici avem un patrimoniu pe care dacă îl pierdem nu o

să ne ierte nici a 9-a generație de moldoveni pentru că pe urmă nu-l mai poți restabili. Aici am văzut potențialul țării de a restabili producerea de semințe de mai multe culturi de grâu, porumb, floarea-soarelui și soia. Sunt soiuri unice care sunt foarte adaptate la condițiile climatice pe care le avem. Deci, Moldova are potențial de producere a semințelor”, a spus premierul.

Guvernul planifică implementarea unui program de restabilire a sistemului de producere semincer. Statul va subvenționa producătorii autohtoni de semințe, agricultorii care vor folosi acest material săditor, fermierii care vor respecta asolamentul și cei care vor utiliza îngrășămintele organice.

Prim-ministrul a asigurat că Guvernul va oferi sprijinul necesar pentru soluționarea problemelor confruntate: „Subiectul producerii de semințe va fi abordat prioritar de Guvern. Suntem interesați în dezvoltarea acestei ramuri. Va fi o altă atitudine”.

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

START ADMITEREA 2020

**Academia de Administrare Publică anunță
admiterea la studii superioare de master (ciclul II)**

	PROGRAME:	Forma de studii/ durata studiilor
MASTER ȘTIINȚIFIC	<i>Teoria și practica administrației publice</i>	învățământ cu frecvență - 2,0 ani.
	<i>Management</i>	
	<i>Relații internaționale</i>	
MASTER DE PROFESIONA- LIZARE	<i>Administrare publică</i>	învățământ cu frecvență – 2,0 ani
	<i>Management</i>	
	<i>Relații internaționale</i>	
	<i>Anticorupție</i>	învățământ cu frecvență redușă - 2,5 ani
	<i>Management informațional în administrația publică</i>	
	<i>Drept public</i>	învățământ cu frecvență - 1,5 ani învățământ cu frecvență redușă - 2,0 ani

Admiterea se realizează la locuri cu finanțare bugetară și prin contract

ACTE:

- ✓ *buletinul de identitate (în original și o copie);*
- ✓ *diploma de licență sau echivalentă și suplimentul (în original și o copie);*
- ✓ *delegarea/recomandarea autorității publice (pentru candidații la locuri cu finanțare bugetară);*
- ✓ *Curriculum Vitae*
- ✓ *scrisoare de motivare;*
- ✓ *2 foto (3x4 cm)*

Depunerea actelor: 22 iulie – 12 august 2020

Vă așteptăm:

MD 2070, Chișinău, str. Ialoveni, 100,
Autobuz nr. 11, Trolebuz 35
Microbuz nr. 124, 190

tel. 28-48-48, tel/fax 28-48-71
email: admiterea2020@aap.gov.md
<http://aap.gov.md/admitere-2020>

Program de lucru:

Luni-sâmbătă: de la 8.00 pînă la 19.00 (fără pauză)

**CARIERA FUNȚIONARULUI PUBLIC ÎNCEPE
DE LA ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ**

La Academie pentru o carieră de succes

Ion DULSCHI,
doctor,
conferențiar universitar,
secretar al Comisiei
de admitere

Admiterea la programele de master este realizată în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova, cu privire la planurile (comanda de stat) de admitere în învățământul superior cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul de studii 2020-2021, din 15 iulie 2020. Conform acestei hotărâri, Academiei de Administrare Publică se stabilește comanda de stat privind admiterea la studii superioare de master (ciclul II) pentru anul de studii 2020-2021, în

număr de 200 de locuri cu finanțare bugetară pentru desfășurarea înmatriculării la specialități/programe de studii, acreditate sau autorizate provizoriu, după cum prevede legislația, în limitele resurselor financiare, aprobate în acest scop.

Conform deciziei Comisiei de admitere, formată prin ordinul rectorului, la cele 7 programe de master autorizate în Academie, vor fi repartizate 50 de locuri cu frecvență și 150 de locuri cu frecvență redusă.

Acestea sunt:

- **Masterat științific:**

Teoria și practica administrației publice, Managementul, Relații internaționale;

- **Masterat de profesionalizare:** *Administrare publică, Management, Relații internaționale, Anticorupție, Management informațional în administrația publică, Drept public.*

Desigur, că schimbarea formei de lucru în regim la distanță, vorbind la general, prefigurează într-un mod sau altul calitatea studiilor. Doar că aici urmează să venim cu unele precizări. În primul

rând, dacă pandemia a fost o surprindere pentru mai multă lume, la Academia de Administrare Publică avem deja o practică bună de lucru privind studiile la distanță. Astfel, în mai 2019, prin ordinul rectorului Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a fost realizat un program de instruire pentru profesori privind utilizarea platformei de instruire la distanță e-Learning. În condițiile situației pandemice, prezentarea actelor se realizează în regim la distanță cu utilizarea tehnologiilor informaționale, prin poșta electronică, cu prezentarea ulterioară a actelor în original.

Având în vedere specificul candidaților la studii, Academia de Administrare Publică consideră că admiterea doar în baza mediei din actul de studii nu este suficient de relevantă și echitabilă. La programele de master vin tineri absolvenți ai programelor de licență cu capacități intelectuale înalte și care față de exigențelor programelor de master și acest fapt ne bucură mult. Dar, în rândul candidaților la studii sunt și

persoane cu experiență de activitate în sistemul administrativ, care au de spus un cuvânt tare privind problemele existente în domeniul administrației publice, vin cu viziuni de reformare și îmbunătățire a acestora. Prin urmare, este nevoie ca și ei să dispună de șanse reale pentru a deveni studenți-masteranzi.

Astfel, la ședința recentă a Senatului Academiei a fost adoptat Regulamentul privind admiterea la studii în anul curent în care formula de concurs include și criteriile ce țin de calitățile personale și experiența candidaților.

Fiecare candidat, pe lângă pachetul tradițional de acte, care poate fi văzut pe pagina WEB a Academiei, trebuie să prezinte și o scrisoare de motivare, în care o mare pondere vor avea viziunile candidaților asupra domeniului la care candidează, opinii proprii privind îmbunătățirea acestuia.

Informațiile privind condițiile probelor de admitere și de înmatriculare sunt publicate pe site-ul Academiei, așa că aspiranții sunt așteptați pentru studii de masterat la Academia de Administrare Publică.

Oportunități academice

perfecționarea continuă a procesului de studii prin aplicarea de noi forme și metodologii de instruire. O dovadă concludentă o constituie încheierea Memorandumului de colaborare dintre Academia de Administrare Publică și Programul „Comunitatea mea” întru susținerea studenților-masteranzi în dezvoltarea activităților de cercetare. De serviciile acestui Program vor beneficia cinci studenți-masteranzi de la Academie, opiniile cărora le propunem în continuare.

Dan Marius PALHOVICI,
antreprenor,
programul Administrare publică

Am revenit în țară după 6 ani de studii în Marea Britanie și, actualmente, activez într-o companie privată. Am absolvit programul A-level la colegiul INTO Manchester (Marea Britanie), după care mi-am continuat studiile la Universitatea Aston Birmingham, specialitatea Business internațional și economie. Majoritatea subiectelor studiate de mine au fost, în mare parte, legate de managementul macro- și micro-economic, fapt ce m-a determinat să aplic la Academia de Administrare Publică, la programul de master Administrare publică, ca cel mai important factor în asigurarea bunăstării economico-sociale a unui stat.

Mă bucur enorm de mult că am fost selectat în cadrul Programului „Comunitatea mea”, ca urmare a Memorandumului de colaborare, încheiat cu Academia de Administrare Publică. Procesul de aplicare și selectare la Program a fost unul rapid și clar. Sper să contribuie la realizarea scopului Programu-

lui pentru a asigura o continuitate a acestuia și pentru a oferi posibilități de participare pentru alți studenți-masteranzi. Consider Programul o bună oportunitate pentru a realiza schimbarea în societate prin educație.

În linii generale, am deja conceptul temei definit. Rămâne să văd, dacă în proces vor fi anumite descoperiri, cercetări, care să mă redirecționeze în alegerea temei de cercetare, scopul principal pe care îl urmăresc fiind crearea unui studiu de impact pentru comunitățile locale din Republica Moldova, analiza convergenței economice între unitățile administrative-teritoriale din Republica Moldova și rolul acestuia fenomen în asigurarea dezvoltării durabile a comunităților locale.

Sunt sigur că acest proiect îmi va oferi noi oportunități de cunoaștere a sistemului administrativ din Republica Moldova. Neavând experiență de muncă în domeniul administrației publice, pornesc de la anumite ipoteze de cercetare, care provin din teoria administrației publice. Presupun, că principalul avantaj este că experții din cadrul acestui Program îmi vor oferi expertiza necesară pentru a elabora un studiu, care cu adevărat să fie relevant în contextul politico-administrativ din Republica Moldova.

Strategia Academiei de Administrare Publică prevede

Veronica ȘTEFANIUC,
director Centrul comunitar
multifuncțional „Asclepio”,
s. Varnița, raionul Anenii Noi,
programul Administrare publică

Anul acesta este unul bogat pentru mine în activități, în special, în domeniul cercetărilor, în contextul studiilor de masterat de la Academia de Administrare Publică. Pe 28 februarie 2020, am participat, pentru prima dată, la Conferința științifico-practică internațională „Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”. A fost un prim-pas, o lecție învățată, schimb de experiență, cunoașterea personalităților interesante de la noi din țară și de peste hotare.

A urmat al doilea pas. Academia mi-a oferit o oportunitate deosebită prin încheierea Memorandumului AAP – Programul „Comunitatea mea”. De aceea, selectarea mea în ca-

drul acestui Program de susținere a cercetărilor în domeniul guvernării locale, creat de organizația IREX și finanțat de USAID, mi-a deschis noi posibilități, la nivelul cerințelor de astăzi, de dezvoltare personală pentru cercetări de politici publice, utilizând abordări metodologice clare și conforme cu bunele practici internaționale, ghidați de experți din domeniul guvernării locale, suportul experților având ca bază de cercetare cele 46 localități active, partenerie ale Programului „Comunitatea mea”. Toate acestea îmi vor oferi șanse reale de a pregăti o teză de master bună, conform regulamentului academic, aplicând metode potrivite de colectare a dovezilor și efectuarea analizelor.

Urmare, inițial m-am orientat la tema „Parteneriatul la nivel local, interacțiunea actorilor-cheie (ONG, Bussines, instituții publice) cu APL”. Acum, în calitatea mea de participant la Programul „Comunitatea mea”, rămâne ca în timpul apropiat să decidem împreună cu experții Programului tema cercetării.

Viorica SĂU,
șefa Secției prestații sociale,
protecția persoanelor
în etate și cu dizabilități,
Consiliul raional Ungheni,
programul Administrare publică

Am studii superioare de licență în domeniul asistenței sociale. Activez în cadrul Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a CR Ungheni, din anul 2001. Am fost promovată treptat de la specialist principal la șef Serviciu, iar din mai 2019 activez în funcția de șef Secție prestații sociale, protecția persoanelor în etate și cu dizabilități. Funcția deținută m-a motivat de a-mi aprofunda cunoștințele în

domeniul administrării publice și am aplicat la Academia de Administrare Publică.

Și iată că fiind masterandă, Academia mi-a oferit încă o oportunitate în dezvoltarea mea profesională la un grad mai avansat, fiind selectată în cadrul Memorandumului AAP – Programul „Comunitatea mea”, ceea ce îmi deschide noi posibilități de a face cercetări la nivelul cerințelor zilei de azi. Astfel, după o minuțioasă analiză a tematicilor propuse de Program, am considerat că „Prestarea serviciilor publice locale și managementul performanței” ar fi domeniul de cercetare potrivit pentru mine și îmi propun de a mă axa pe tema „Interacțiunea organizațiilor neguvernamentale cu APL-urile. Aspecte ale comunicării/colaborării care pot fi reproduse în alte comunități datorită eficienței sale.

Victor AMBROCI,
manager al Incubatorului
de Afaceri Călărași,
consilier orășenesc,
primăria or. Călărași,
programul Administrare publică

Activitatea în domeniul administrării publice am început-o după absolvirea, în 2008, a Academiei de Studii Economice: șef Secție economie, Consiliul raional Călărași; viceprimar al or. Călărași; în prezent, manager al Incubatorului de Afaceri Călărași, Consilier orășenesc în cadrul primăriei or. Călărași. Desigur, că pentru a-mi îndeplini profesionist serviciul meu aveam nevoie de cunoștințe teoretice în domeniul administrării publice și am aplicat la Academia de Administrare Publică, la programul Administrare publică.

Odată cu lansarea apelului de selectare a studenților-masteranzi în cadrul Programului „Comunitatea mea” de susținere a cercetărilor în domeniul guvernării locale, am înțeles că este o șansă, poate unica, în calitatea mea de student-masterand al Academiei, de a putea elabora o cercetare complexă, asistat de experți și profesori cu pregătire și experiență internațională în domeniu.

Deja mi-am ales o temă de cercetare și consider că, la moment, este actuală pentru Administrațiile Publice Locale de la noi din țară și anume „Atragerea investițiilor străine și locale – instrument de dezvoltare a APL în Republica Moldova” care, totodată, va fi și tema viitoarei teze de master.

Consider că tema abordată în cadrul acestui Program va fi cercetată suficient, iar cu implicarea și consultarea experților voi prezenta, ulterior, soluții în scopul susținerii și dezvoltării guvernării locale.

Cristina SMOLENSCHI,
specialist superior în cadrul
Direcției de Cătură și Turism,
Consiliul raional Călărași,
programul Relații internaționale

Apreciez lansarea Programului de susținere a cercetărilor de a sprijini formarea și largirea comunității de cercetători din Republica Moldova, fiind un element necesar în calea dezvoltării oricărei politici de stat. Mă bucur pentru oportunitatea de a fi parte a acestui Program de cercetare în domeniul guvernării. Îmi exprim tot respectul pentru finanțatori și partenerii Programului „Comunitatea mea”.

În cadrul Programului de susținere a cercetărilor în do-

meniul guvernării locale voi cerceta conceptul de dezvoltare economică locală și importanța sectorului economic în dezvoltarea urbană/rurală. Voi face referire la principiile dezvoltării locale, a actorilor, factorilor și surselor dezvoltării economice locale și a rolului acestora în procesul de planificare, elaborare și implementare a strategiilor de dezvoltare economică locală, a mecanismelor de monitorizare și evaluare.

Consider că Programul respectiv va contribui la îmbunătățirea capacității de desfășurare a cercetării de politici publice, utilizând abordări conceptuale și metodologice clare și conforme cu bunele practici internaționale. Totodată, mă va ajuta la formarea competențelor analitice privind cunoașterea problemelor actuale, caracterului și conținutului dezvoltării economice.

Funcționalitatea Sistemului de Management al Calității analizată la ședința Consiliului Calității al Academiei

Pe 16 iulie 2020, a avut loc ședința Consiliului Calității al Academiei de Administrare Publică, prezidată de Președintele Consiliului, rectorul Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. În cadrul ședinței a fost analizată funcționalitatea și eficiența Sistemului de Management al Calității (SMC). Raportul cu privire la funcționarea SMC în cadrul Academiei în

anul 2019 a fost prezentat de dna Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA, șef Secție managementul calității.

Analiza efectuată de management a cuprins subiectele:

- rezultatele auditurilor interne/externe în domeniul SMC;
- situația privind satisfacția clienților;
- acțiunile corective și eficacitatea acestora;

- rezultatul acțiunilor planificate în cadrul analizei precedente din partea managementului SMC;

- analiza atingerii obiectivelor stabilite în domeniul calității;

- modificări în aspecte externe și interne relevante pentru SMC;

- reclamațiile clienților și feed-back de la părțile interesate;

- situația privind neconformitățile;

- eficacitatea acțiunilor de tratare a riscurilor;

- rezultatele evaluării serviciilor de învățare;

- oportunități de îmbunătățire implementate;

- adevăratele resurse necesare pentru funcționarea SMC.

Consiliul Calității a constatat că, în perioada analizată, sistemul a fost evaluat în cadrul auditului intern și a misiunii de audit extern de supraveghere care nu a constatat neconformități, s-au efectuat schimbări în statutul majorității oportunităților de îmbunătățire, identificate în urma procedurilor de audit intern și extern, a fost realizată o evaluare amplă a necesităților beneficiarilor serviciilor educaționale și au fost luate în considerație sugestiile relevante.

Membrii Consiliului au discutat o serie de propuneri de îmbunătățire a SMC, înaintate pentru a fi realizate în următoarea perioadă de planificare.

Cor. F. P.

Pe 10 iulie 2020, și-a desfășurat lucrările Masa rotundă internațională „Мир после пандемии: Экономика, Управление и ИТ - Технологии”, realizată în regim online. Evenimentul a fost organizat de către Facultatea de economie și finanțe a Institutului de Administrare Nord-Vest din Sankt-Petersburg din cadrul Academiei Economice Naționale și Administrației Publice pe lângă Președintele Federației Ruse.

Participanții la Masa rotundă, reprezentanți ai instituțiilor similare din Federația Rusă, Belarus, Georgia, Armenia, Moldova, Tadjikistan etc., au discutat în cadrul ședinței plenare și a atelierelor subiecte ce vizează impactul pandemiei

Aspecte ale impactului pandemiei discutate în cadrul Mesei rotunde internaționale

de Coronavirus asupra economiei și pieței muncii. Un deosebit interes au trezit comunicările colegilor din Transcaucazia, care au venit cu mai multe exemple de organizare a activității în condițiile pandemiei de Covid-19, în special, fiind expusă experiența Georgiei la acest capitol.

Academia de Administrare Publică a fost reprezentată de către dna Tatiana TOFAN, șef Catedră economie și management public, doctor în economie, conferențiar universitar, care s-a referit în comunica-

rea sa la impactul Coronavirusului asupra pieței muncii din Republica Moldova.

Comunicările prezentate, dar și discuțiile ce au avut loc în cadrul Mesei rotunde, au fost bazate pe rezultatele unor cercetări efectuate, fapt ce le-a permis participanților să se expună asupra efectelor imediate, dar și a celor pe vor urma, accentul fiind pus pe următoarele aspecte:

- pandemia de Covid-19 lasă o amprentă dură asupra economiei și pieței muncii a țărilor afectate de Coronavirus;

- statele suportă cheltu-

ieli suplimentare, în multe cazuri - enorme, pentru asigurarea serviciilor medicale respective, dar și pentru acțiunile ce țin de protecția sănătății și vieții cetățenilor.

O atenție sporită a fost acordată problemei diagnosticului declinului economic și oportunităților de redresare a situației prin asigurarea unui nivel nou de colaborare între state.

Participanții la Masa rotundă au convenit asupra realizării mai multor activități în regim online, în contextul situației create de pandemie, fiind, astfel, apreciate posibilitățile oferite de tehnologiile informaționale avansate pentru asigurarea continuității activității desfășurate atât în aspect de cercetare, comunicare, cât și de consolidare a relațiilor de colaborare.

Tatiana TOFAN,
șef Catedră economie
și management public,
Academia de
Administrare Publică

Înmânarea Certificatului pentru obținerea Tipului B revistei „Administrarea Publică”

Pe 23 iulie 2020, revistei metodico-științifice trimestriale „Administrarea Publică”, ediție periodică a Academiei de Administrare Publică, i s-a înmănat Certificatul de recunoaștere în calitate de publicație științifică de profil, Tipul B, la profilurile științe politice, științe juridice și științe economice.

Revista „Administrarea Publică” apare din noiembrie 1993. Redactor-șef al publicației este rectorul

Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat în drept, profesor universitar.

Ceremonia a avut loc la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC). Documentul a fost înmănat de către președintele instituției Andrei CHICIUC.

Certificatul este eliberat în baza deciziei Consiliului de Conducere al ANACEC din 6 decembrie 2019, pentru o perioadă de 4 ani. Amintim că, anterior, Comisia de evaluare, clasificare și monitorizare a revistelor științifice, constituită din reprezentanți ai Academiei de Științe a Moldovei, Consiliului Rectorilor și colaboratori ai Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare a recomandat promovarea revistei „Administrarea Publică” din Tipul C în Tipul B. Această promovare a devenit posibilă și datorită includerii revistei noastre în bazele de date internaționale Directory of

Research Journals Indexing (DRJI) și Index Copernicus. Recent, revista Academiei a fost acceptată și în baza de date Open Academic Journals Index (OAJI) din Statele Unite ale Americii.

Tot în aceeași zi, certificate de evaluare au fost înmăunate și altor publicații științifice.

Revista „Administrarea Publică” este unicul jurnal de profil din Republica Moldova. De la fondare și până în prezent au apărut, în mod regulat, 106 numere ale acestei publicații periodice, care a găzduit mii de articole științifice ale cercetătorilor

de la Academie, dar și din republică și de peste hotare, inclusiv din Ucraina, România, Germania, Cehia, Israel, Federația Rusă și alte state. De-a lungul anilor, revista a servit și continuă să servească drept suport științific al proceselor reformatoare din domeniul administrativ, a devenit un îndrumar pentru autoritățile administrației publice din Republica Moldova.

Sergiu VLADÎCA,
șef Secție activitate
editorială, Academia de
Administrare Publică

Auditul intern – calitate și performanță

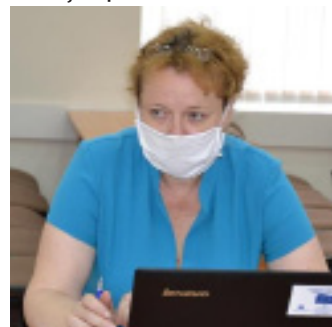

Conform Ordinului rectorului Academiei de Administrare Publică, nr. 27-A din 17 iunie a. c., în perioada 29 iunie – 03 iulie 2020, a fost realizat auditul intern al Sistemului de Management al Calității (SMC). Conform Planul de desfășurare a auditului intern a fost efectuată auditarea prestării serviciilor de formare și dezvoltare profesională în domeniul administrației publice și managementu-

lui public în corespundere cu Standardul Internațional ISO 29990:2010 „Servicii de educație non-formală și training. Cerințe de bază pentru prestatorii de servicii”, precum și auditarea serviciilor de suport (financiar-contabile, logistice, informaționale, de gestiune a resurselor umane). Astfel, echipa de audit a desfășurat 10 misiuni de audit atât a subdiviziunilor instituționale cât și a struc-

turilor componente ale SMC, care în cadrul Academiei sunt reprezentate prin Consiliul Calității, Secția managementul calității și Comisiile de asigurare a calității.

La ședința de închidere a auditului intern, din data de 03 iulie 2020, a participat conducerea Academiei și conducătorii subdiviziunilor structurale auditate ale instituției. Ședința a fost organizată, respectând măsurile de protecție în contextul situației pandemice.

Auditorul-șef, dna Tatiana TOFAN, a prezentat Raportul intermediar de audit intern. Conform Raportului intermediar, neconformități nu au fost depistate. Membrii echipei de audit, Aurelia ȚEPORDEI, Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA și Tatiana SAVCA, au propus îmbunătățiri în realizarea Sistemului de Management al Calității de către subdiviziunile structurale ale Academiei, ce vor contribui în continuare la implementarea Standardului Internațional ISO 29990:2010 „Servicii de educație non-formală și training. Cerințe de bază pentru prestatorii de servicii”.

Liubovi PRODAN-ȘESTACOVA,
șef Secție
managementul calității

Studiile superioare de masterat și cursurile de dezvoltare profesională, desfășurate de Academia de Administrare Publică, în condițiile pandemiei virotice, la distanță au asigurat continuitatea programelor de studii și instruire, fiind apreciate și solicitate de autoritățile publice din țară. Vă propunem câteva opinii ale beneficiarilor acestor programe.

Proiecte realizabile cu susținerea diasporei

Elena PARASCA,
specialist tineret și sport,
primăria Drochia

Domeniul meu de activitate în cadrul primăriei orașului Drochia, ce include și cel al atragerii investițiilor în localitate, mă motivează să-mi consolidez cunoștințele profesionale pentru o activitate mai performantă în interesul comunității și cetățenilor. Căci, după cum se spune, toată viața prin instruire și nicidecum o instruire pentru întreaga viață, adică continuu să acumulăm noi cunoștințe.

În acest context, îndată ce am aflat despre lansarea la distanță a cursului „Diaspora, migrație, dezvoltare și integrare”, organizat de Academia de Administrare Publică, m-am înscris la cursul respectiv, ce reprezintă o nouă tehnologie informațională, oferind avantaje evidente pentru persoanele angajate care, în afară de serviciu și cunoștințele pe care le posedă, își doresc o avansare intelectuală.

Mai mult ca atât, pentru mine cursul respectiv a fost necesar, fiind și specialist responsabil de migrație și director executiv al Asociației de Băștinași „Drochienii de Pretutindeni”. Studiarea la distanță oferă mai multe posibilități prin reducerea costurilor de studiere la minimum, materialele fiind ușor de accesat și mereu la îndemână.

Acest curs a înlesnit consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților necesare pentru perfecționarea lucrului

în domeniul diasporei, a facilitat lucrul meu de creare a bazei de date a migranților.

Asociația de Băștinași „Drochienii de Pretutindeni” este la început de cale, președinte fiind doamna Natalia Proca, dar datorită participării la cursul respectiv, am intensificat prin cunoștințele acumulate la curs relațiile de comunicare cu băștinașii migranți și stimularea lor pentru implicarea în implementarea diverselor proiecte sociale în orașul natal. Și realizările sunt tot mai evidente. Recent, am aflat că am fost selectați în cadrul Programului „Diaspora Reușește Acasă” și vom implementa primul nostru proiect ambițios – „Amenajarea spațiului comunitar Teatrul de vară în Parcul Central Drochia”. Sperăm mult că vom avea susținerea băștinașilor drochieni și vom reuși să punem în practică cunoștințele obținute ca urmare a participării la cursul online „Diaspora, migrație, dezvoltare și integrare”, organizat de Academia de Administrare Publică.

Întrucât localitatea noastră este partener în programul „Migrație și Dezvoltare Locală II/PNUD” avem un plan de acțiuni anual ce ține de activitatea AdB și domeniul migrației.

Avem planuri ambițioase și credem că implicarea fiecărui cetățean este importantă, cu atât mai mult, a celor de peste hotare, deoarece lucrurile făcute în comun rezistă mai mult în timp și sunt apreciate. Ne dorim ca prin exemplul nostru să încurajăm și alți băștinași să dezvolte comunitatea natală.

Oportunitate dictată de timp

Angela MUNTEANU-POJOGA,
consilier municipal Chișinău

Consider că este o oportunitate de a face studii la distanță în condițiile în care ne-am trezit cu toții într-o pandemie fără precedent. Și organizarea de către Academia de Administrare Publică a studiilor de masterat online a fost realizată la nivel, fiind ca o primă experiență, a făcut față situației.

Eu consider că învățământul la distanță are următoarele avantaje față de abordarea clasică, „tradițională” a învățării:

- Oferă posibilitatea învățării continue și dezvoltării profesionale. Astfel, noi, studenții-masteranzi învățăm în mod independent, în ritmul fiecăruia, la locul și în timpul pe care

noi îl alegem. La dispoziția noastră sunt toate materialele de care avem nevoie pentru a studia la programele alese, precum și profesorii care sunt îndrumătorii noștri pe această cale.

- Ritmul propriu – studenții-masteranzi citesc materialele de învățat în pasul pe care ei îl aleg și ori de câte ori doresc;

- Locul de învățare este liber ales - depinde de mijlocul utilizat pentru distribuirea materialelor de învățat (învățarea la locul de muncă, acasă etc.)

Și ca o concluzie pot afirma că așteptările mele de la aceste studii la distanță s-au adeverit pe deplin. În dependență de situație putem și pe viitor să continuăm învățământul la distanță, conform programelor de studii de masterat.

Rezultate pe măsura așteptărilor

Lucia CEBANU,
șefa Direcției de administrare
a fondului locativ,
Consiliul municipal Chișinău

Nu am experiență, în acest sens, dar consider că Academia a organizat destul de reușit procesul de studii, disciplinele fiind predate destul de eficient pentru însușirea deplină a lecțiilor.

Sunt mulțumită de rezultatele obținute și, totodată, curioasă cum ar fi fost dacă sesiunile nu erau organizate online. Profesorii au fost foarte deschiși spre conlucrare

cu noi, receptivi la intervențiile sau întrebările noastre și desigur au venit cu răspunsuri argumentate, în acest sens.

În opinia mea, folosind programele Power Point profesorii au determinat ca noi să asimilăm mai bine, mult mai ușor, materia predată, dezbaterile pe diferite teme au făcut ca studenții-masteranzi să-și expună punctul de vedere sau să se împărtășească cu experiența proprie.

Studiile la distanță au fost o oportunitate în condițiile pandemiei virale extinse, căci, precum se spune, cine vrea să învețe - învață oricum. Deci, din punctul meu de vedere, obiectivele au fost atinse. Oricum, știm mai multe decât am știut până la sesiunea aceasta.

Viața, acest dar de la Dumnezeu, ne este dată pentru a ne regăsi locul nostru în societate, pentru a ne dezvolta, moștenind cele mai bune calități de la bunicii și părinții noștri, astfel asigurând o continuitate a valorilor și tradițiilor, dar, totodată, pentru a ne realiza prin felul nostru de a fi și a lăsa o urmă prin faptele noastre.

Cu această idee a ajuns la frumoasa vârstă de 70 de ani dl Nicolai ROMANDAȘ, doctor în drept, profesor universitar, unul dintre cei mai apreciați specialiști în dreptul muncii.

Născut la 04 iulie 1950 în s. Sofia, raionul Drochia, după absolvirea școlii în sat, având planuri bine gândite și ascultându-și îndemnul inimii, a urmat facultatea de drept a Universității de Stat din Moldova. Încă din acea perioadă a manifestat un interes deosebit față de un domeniu al dreptului, care ar părea simplu la prima vedere, dar destul de anevoios în realitate – dreptul muncii și protecției sociale.

Nicolai Romandaș la popas aniversar

Din 1967 și-a început activitatea de muncă, bătătorind treptat calea spre domeniul care-l frământa, dar de care era și pasionat. Astfel, din 1973, activează în cadrul Ministerului asigurărilor sociale, în calitate de inspector al Aparatului central. Mai târziu, ocupă postul de vicedirector al departamentului republican de stabilire și plata pensiilor și indemnizațiilor, iar în 1990 este numit viceministru al muncii.

Activitatea realizată nu-i permitea să se bucure de timp liber, totuși, a reușit să folosească orice posibilitate pentru a medita, a scrie, a studia. Urmează cursurile superioare pentru lucrătorii din organele asigurării sociale în or. Leningrad (actualmente or. Sankt-Petersburg), vine cu primele articole și comunicări în dreptul muncii, participă în activitatea grupurilor de lucru pentru elaborarea cadrului juridic în domeniul dat, iar, paralel, profesează activitatea didactică.

Experiența, pe care o deținea la acel moment și dorința de a veni cu o abordare nouă în domeniu, îl duce spre studiile de doctorat și susținerea cu succes în 1999 a tezei de doctor în drept.

Fiind un profesionist-practician de talie în domeniul dreptului muncii și protecției sociale, dl N. Romandaș, cu același elan, se aruncă în vâltoarea activității științifico-

didactice, activând în calitate de cadru didactic la Universitatea de Stat din Moldova și considerând, pe bună dreptate, că pentru a veni cu o prestație de nivel în fața auditoriului, trebuie să cunoști la fel de bine atât partea teoretică, cât și cea practică a subiectului.

Pentru a se perfecționa și la acest capitol, urmează un șir de stagieri în domeniul învățământului peste hotare: în Portugalia, Belgia, Olanda, Ungaria etc.

În 2001, dlui N. Romandaș i se conferă titlul științifico-didactic de conferențiar universitar, iar în 2011- cel de profesor universitar.

Di Nicolai Romandaș a adunat un bogat palmares didactico-științific, care numără peste 120 de lucrări, acestea fiind rezultatul căutărilor permanente ale noului în activitatea sa.

O filă aparte a vieții sale ține de Academia de Administrare Publică, de care și-a legat destinul de la fondarea instituției.

Prestația deosebită în auditoriu, dăruirea de sine, talentul de a forma arhitectura cursului cu implicarea directă a masteranzilor și îmbinarea teoriei cu practica, situațiile de caz discutate la seminare, multiplele întrebări, care continuă în pauzele dintre ore, trezesc un interes viu față de lecțiile Profesorului Nicolai Romandaș.

Pentru contribuție personală la consolidarea capacităților Academiei, și activitate prodigioasă în cadrul instituției i s-a conferit titlul „Colaborator Emerit al Academiei” cu înscrierea în Cartea de Onoare a Academiei de Administrare Publică.

În semn de înaltă apreciere a muncii și a rezultatelor remarcabile, dlui N. Romandaș i-au fost conferite distincțiile de stat: Medalia „Meritul civic” și Ordinul „Gloria muncii”.

Calitățile deosebite ale dumnealui, îmbinarea abilităților profesionale, științifice, didactice și umane, bunăvoința și receptivitatea îl determină nu numai ca un bun profesor, un coechipier devotat, dar și un Om de Omenie.

Se spune, că timpul se măsoară prin folosință. Aceasta îl face scurt sau lung.

Șapte decenii de viață, dintre care peste jumătate de secol – în muncă, ar părea că e un timp lung. Pentru dl Nicolai Romandaș aniversarea este numai un popas.

Experiența care o deține, capacitatea înaltă de muncă, energia nesecată, dragostea de viață și dorința de a fi vâltoarea activităților îi va permite să continue cu același tempou încă mulți ani înainte.

Noi îi dorim sănătate și putere.

Cor. F. P.

Teza de doctor examinată la ședința Catedrei științe administrative

În cadrul ședinței Catedrei științe administrative, desfășurate recent, dl Iurie Țap a prezentat teza de doctor în științe administrative cu tema „Administrația publică în Republica Moldova în contextul descentralizării” (conducător științific Constantin Solomon, doctor habilitat, profesor universitar).

În prezentarea rezultatelor cercetării, aspirantul la titlul de doctor, a accentuat necesitatea reformei administrației publice locale, referindu-se la experiența

țării Uniunii Europene, a argumentat necesitatea descentralizării teritoriale drept o condiție de bază a eficientizării administrației publice locale, axându-se pe conceptualizarea teoretico-legală a autonomiei locale în contextul sistemului administrativ descentralizat, dar și venind cu un șir de recomandări privind prioritățile de dezvoltare a administrației publice locale în condițiile descentralizării și autonomiei locale.

Studiul prezentat a generat discuții constructive, pre-

tendentului fiind adresate mai multe întrebări.

Expunându-se pe marginea tezei, domnii Aurel Simboreanu, doctor, conferențiar universitar, Mihail Șleahiti, doctor habilitat, conferențiar univer-

sitar, Serghei Palihovici, doctor, conferențiar universitar interimar, doamna Angela Popovici, doctor, conferențiar universitar, ș.a. au venit cu un șir de sugestii și recomandări în vederea îmbunătățirii studiului.

În urma examinării tezei, membrii catedrei au decis înaintarea acesteia pentru examinare în cadrul Seminarului științific de profil.

Cor. F. P.

Alexandru ARSENI,
profesor universitar,
doctor habilitat în drept,
deputat în Parlamentul
de prima legislatură
(1990-1994),
autorul proiectului
Declarației Suveranității,
votantul și semnatarul
Declarației de
Independență

Acum, 30 de ani în urmă, la 27 iulie 1990, Deputații Poporului din Parlamentul de prima Legislatură (1990-1994) au adoptat Decretul cu privire la puterea de stat, în vigoare și acum. În principiu, puterea de stat înseamnă ansamblul de relații constituite într-o societate organizată în stat, exprimând autoritatea pe care un individ sau un grup de indivizi o are asupra altora pentru realizarea unui scop comun, asumat de membrii colectivității sau impus acestora de către cei care exercită puterea.

Astfel, piatra unghiulară a puterii de stat este scopul puterii și autenticitatea acestora.

Manifestarea scopului se materializează pe două căi diametral opuse: a) impus societății de către cei care guvernează și b) asumat, deliberat, adică cei care guvernează trebuie să se conducă de voința poporului.

Dacă scopul puterii este unul impus, resimțit ca presiune exterioară el determină și întreține tensionarea și precaritatea lui. În aceste condiții, cei care dețin puterea pentru executarea ei impun metode de constrângere, de regulă ilegale și neconstituționale. Rezultatul aces-

tor relații, aparent neutrale, poartă, în final, un potențial exploziv. Suntem în prezența unui stat dictatorial.

Dacă scopul puterii este deliberat, adică asumat de către cei asupra cărora se exercită puterea atunci se stabilește un raport dintre guvernați și guvernanți, bazat pe respectarea prevederilor constituționale și legale, și, respectiv, metodele de exercitare a puterii de stat se bazează pe convingere și respectul personalității umane. În aceste împrejurări suntem în prezența statului de drept și democratic.

Anume această a doua cale, adică a scopului asumat de către cetățeni, a fost la baza activității Parlamentului de prima legislatură. Astfel, inițial, în art. 2 al Declarației Suveranității din 23 iunie 1990 s-a stabilit că „Izvorul și purtătorul suveranității este poporul. Suveranitatea este exercitată în interesul întregului popor de către organul reprezentativ suprem al puterii de stat a republicii”.

Acest principiu își regăsește reglementarea și este dezvoltat în Decretul cu privire la puterea de stat, în care se stipulează că „întreaga putere în republică aparține poporului. Poporul își realizează puterea de stat în mod nemijlocit și prin organele reprezentative”.

De menționat că realizarea acestui scop a fost recunoscută și garantată juridicește atât în Declarația Suveranității cât și în decret, doar în baza aplicării supremației puterilor în legislație, executivă și juridică. Decretul a dezvoltat aceste ramuri stabilind că: a) Organul suprem al puterii legislative și unicul exponent al voinței întregului popor este Parlamentul; 2) Organele executive și dispozitive (puterea executivă) sunt răspunzătoare în fața organelor puterii de stat, sunt subordonate acestora și execută actele lor legislative; 3)

„Virtutea omului bun ca și virtutea cetățeanului bun este de a putea guverna și de a putea fi guvernat”

Aristotel

Puterea judiciară este subordonată numai legii. Cetățenii sunt egali în fața legii și a judecării. Amestecul în înfăptuirea justiției este inadmisibil.

Nu este vorba de o separație în sens de ruptură, ci de o organizare a puterii statului corespunzător funcțiilor sale principale:

- funcția legiuitoare care reprezintă manifestarea directă a suveranității poporului și se caracterizează prin aceea că statul stabilește reguli de conduită socială obligatorie, a căror încălcare este sancționată prin aplicarea unei forțe de coerciție;

- funcția executivă (administrativă) – are ca obiect organizarea aplicării și aplicarea în concret a legilor și a altor acte normative și cu caracter individual adoptate sau emise în executarea legilor;

- funcția jurisdicțională privește aplicarea legii în litigiile concrete care apar în societate între indivizi.

Fără această separație nu poate exista democrație întrucât, cele trei funcții ale statului fiind concentrate în mâna acelorași persoane, acestea ar avea putere discreționară. Nu există de asemenea libertate dacă puterea judecătorească nu este separată de puterea legiuitoare și de cea executivă. Totul ar fi pierdut dacă același om sau același corp de fruntași, fie ai nobilimii, fie ai poporului, ar exercita aceste trei puteri: pe cea de a face legi, pe cea de a aduce la îndeplinire hotărârile obștești și pe cea de a judeca infracțiunile și litigiile dintre particulari.

Totodată, Decretul a stabilit că organele puterii de stat sunt chemate să asigure interesele și drepturile fundamentale cetățenești, activitatea economico-socială a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor.

Realizarea funcțiilor statului presupune crearea unei forțe instituționalizate – instituțiile statului, aparatul statului sau organele statului, care dau expresie concretă puterii publice. Statul nu ar putea practic exista fără aceste autorități, noțiunea de stat ar deveni ceva abstract. Elementul de bază al mecanismului statului este organul de stat. Organul de stat a fost definit ca o componentă a aparatului de stat, investită cu o competență specializată potrivit domeniului său de acțiune și cu o putere de impunere a unei anumite manifestări, corespunzătoare limitelor de competență ce i-au fost atribuite, și care se caracterizează prin aceea că cei care o compun au o calitate specifică – deputați, funcționari, magistrați.

Fiecare organ al statului cuprinde un număr de persoane care exercită această competență – funcționarii publici, magistrați, demnitarii, cu un statut specific, sub aspectul drepturilor, obligațiilor, incompatibilităților și interdicțiilor.

La fel, a fost instituit principiul pluripartidismului și a pluralismului politic, cu detașarea clară a activității de partid în raport cu structurile etatice. Astfel, Decretul nu admite „cumularea funcțiilor de conducere în organele puterii de stat și administrației de stat cu orice alt post în organizațiile de stat și cooperatiste, în partidele politice și în organizațiile și mișcările social-politice”.

Astfel, exercitarea puterii de stat în baza acestor principii este o condiție a ordinii sociale și a realizării idealului comun, a liberei dezvoltări a personalității umane ca valori supreme, recunoscute și asigurate constituțional.

Fondul Arhivistic ca act de identitate al statului

*Sărbătoarea profesională „Ziua arhivistului” a fost instituită, prin hotărâre de Guvern, în 2014, în scopul susținerii lucrătorilor din domeniu, fiind marcată în fiecare an, în a doua săptămână a lunii iulie. Cu această ocazie, am realizat un interviu cu **Elena FRUMOSU, director al Agenției Naționale a Arhivelor din subordinea Ministerului Justiției.***

CORRESPONDENTUL: Ce reprezintă astăzi Agenția Națională a Arhivelor?

Elena FRUMOSU: În primul rând, aș vrea să atrag atenția cititorilor asupra arhivisticii în general, care este un domeniu specific. Preocuparea cotidiană a arhiviștilor este evidența, conservarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului documentar inclus în Fondul Arhivistic al Republicii Moldova - tezaurul documentar care poate fi comparat cu un act de identitate al statului. Acest fond, păstrat prin intermediul rețelei arhivelor de stat, este produsul experienței oamenilor pe parcursul mai multor secole. În acest context, menționez că limitele cronologice ale documentelor păstrate, încadrează fondul începând cu anul 1420 și până în prezent, reprezentând fundamentul pe care o societate contemporană poate să se dezvolte în spiritul valorilor naționale și general-umane.

Unul din principiile fundamentale ale arhivisticii contemporane este accesul neîngrădit al persoanelor interesate de informația retrospectivă și promovarea noilor tehnologii de păstrare și valorificare a acesteia. În conținerul dat, viziunea Agenției Naționale a Arhivelor ține de transformarea arhivelor de stat în subiecți importanți ai proceselor informaționale care să ofere acces neîngrădit la informația retrospectivă și să promoveze noile tehnologii de conservare, restaurare, evidență și valorificare a patrimoniului documentar al țării. Astăzi, menționez în cunoștință de cauză, că domeniul arhivistic, în special Agenția, reprezintă una dintre cele mai vechi, adică mai cu experiență instituții de stat din Republica Moldova. Deținem dovezi documenta-

re că prima arhivă regională a fost instituită în Basarabia în anul 1815, anul acesta împlinindu-se 205 ani.

COR.: Care sunt sarcinile și obiectivele Agenției?

E. F.: Prima și cea mai importantă sarcină în plan profesional este să fim la înălțimea cerințelor înaintate de mediile contemporane de organizare a materialului documentar și a informației, ceea ce înseamnă perfecționare continuă pentru că practica arhivistică presupune sinteză. Apoi aș vrea să menționez că arhiva nu înseamnă depozit de documente. Arhiva înseamnă sisteme de clasificare și evidență. Operăm de ceva timp cu sintagma document electronic. Și asta este realitatea, că arhivele trec la o altă treaptă. Acum e necesar să conștientizăm necesitatea competitivității, a expertizei care se cere de la un arhivist în organizarea (atenție mare!) nu doar a documentelor, ci a informației și, implicit, a documentului electronic, a fondurilor electronice, a analizei dinamice a sistemelor de informare. Problema spațiului, prezentă în legătură cu păstrarea materialului documentar pe suport tradițional, rămâne pentru fondurile deja create. Însă acum alta este provocarea: crearea unor sisteme viabile de organizare a documentelor electronice, potrivit obiectivelor specifice

de clasificare, evidență, regăsire arhivistică. Sistemele respective trebuie să opereze cu informația din Fondul arhivistic, astfel încât, indiferent de suport, de format, de tip de document, de sistemul de clasificare, de locul în care se află materialul documentar, să poată fi păstrată, regăsită, valorificată. La baza unui atare sistem sunt, în primul rând, cunoștințele arhivistice de clasificare a informației documentare în combinație cu cele din domeniul IT. Asta ar fi baza organizării științifice a unui sistem arhivistic modern, durabil, eficient. Pentru că un document are 3 identificatori: formă, informație, suport. Iar informația este partea cea mai fragilă, delicată din tripletul respectiv.

COR.: Care este nomenclatorul serviciilor publice prestate?

E. F.: Principalele documente care pot fi obținute din arhivele de stat sunt: certificate de arhivă întocmite în baza registrelor parohiale cu privire la naștere, căsătorie și deces, pentru perioada anilor 1850-1918; extrase de proprietate (până în anul 1944); extrase de vânzare-cumpărare, donații, teste autentificate la instituțiile notariale; extrase din tabele cu locuitorii împrăștiți în baza Reformei Agrare din 1921; extrase de evacuare a cetățenilor din Basarabia (1940, 1941, 1944); certificate cu privire la recensămintele populației din Basarabia din Fondul arhivistic „Catagrafii cu locuitorii Guberniei Basarabia, pentru anii 1824-1886”; certificate cu privire la represiunile politice ale populației din Basarabia (deportare, exilare, trimitere la muncă silnică în condiții de limitare a libertății, expulzare din țară și lipsire de cetățenie, expropriere, internare forțată

în instituții de psihiatrie etc.); certificate privind drepturile salariale cuvenite necesare pentru calcularea pensiei (stagii de muncă, ordinele de angajare/concediere, certificat de salariu, reorganizarea instituției etc.).

Pentru valorificarea informației de importanță istorică la dispoziția cercetătorilor sunt depozitele în care sunt păstrate dosarele de arhivă și sălile de studii amenajate în arhivele centrale din cadrul Agenției și în unele Depozite speciale de stat și arhive departamentale.

Un serviciu foarte solicitat de către instituțiile de stat, dar și de agenții economice, este ordonarea documentelor.

În scopul perfecționării cadrelor sunt organizate seminare teoretice, ateliere practice. Din anul trecut am instituit *Ora Arhivistului* ca o formă de instruire profesională. Dar aș vrea să menționez că, anual, angajații, funcționarii publici din cadrul Agenției fac stagii de instruire la Academia de Administrare Publică, activitate care este foarte importantă pentru instituția noastră, întrucât, în afară de specificul profesional, arhiviștii funcționarii publici interacționează cu cetățenii în procesul prestării serviciilor, acordării suportului metodic.

COR.: De Ziua Arhivistului ce ați dori Agenției Naționale a Arhivelor?

E. F.: Pentru noi este important ca factorii de decizie ai statului să păstreze arhivele de stat în calitate de sursă valoroasă de informație și expresie a identității statului, ca fiecare conducător al instituției creatoare de documente să se îngrijească de fondul său documentar, care va dăinui peste ani, ca fiecare cetățean să știe că memoria tuturor și a fiecăruia se găsește în arhive, ca fiecare arhivist să-și exercite funcțiile cu plăcere, responsabilitate și profesionalism.

**Interviu realizat de
Ion AXENTI**

Parteneriatele autorităților publice locale cu mediul de afaceri reprezintă elementul cheie al efortului de schimbare și ajută comunitățile să-și valorifice mai bine potențialul de dezvoltare, să identifice soluții specifice și să realizeze acțiuni pentru creștere economică și crearea locurilor de muncă. Crearea parteneriatelor constituie una dintre cele mai importante abordări în activitățile autorităților publice locale și mediului de afaceri pentru atingerea obiectivelor comune.

Pandemia Covid-19 a generat deja multiple provocări pentru planificarea și realizarea acțiunilor, conform planurilor elaborate și adoptate anterior. Și pentru realizarea lor la timpul prestabilit au fost aplicate diverse modalități de interacțiune cu comunitățile beneficiare. În această perioadă, au fost organizate sesiuni de informare și formare online în domeniul dezvoltării economice, a fost oferită consultanță și ghidare la distanță, au fost realizate diverse studii și sondaje.

În luna iunie, a fost inițiată o serie de sesiuni online pentru a ghida noii semnatari ai inițiativei – comunele Telița, Sărata Nouă, Palanca, Vorniceni, Băcioi, Bilicenii Vechi, orașele Ștefan Vodă, Șoldănești, Leova și Consiliul raional Dubăsari - în procesul de elaborare a planurilor de dezvoltare economică locală. La etapa inițială, comunitățile locale creează parteneriate de dezvoltare, care asigură analiza economiei locale, identifică domeniile cu potențial de dezvoltare și stabilesc acțiunile prioritare de intervenție pentru a genera dezvoltare și creștere economică în comunități.

Pentru comunitățile interesate de dezvoltarea destinațiilor turistice, experta Mihaela Țăranu a realizat analize a potențialului turistic al raionului Căușeni, comunei Selemet, satului Criva și comunei Lalova, identificând principalele

Parteneriatul public-privat – forță majoră a dezvoltării economiei locale

*Din momentul lansării în Republica Moldova a Inițiativei Uniunii Europene „Primarii pentru Creștere Economică”, 43 de autorități publice locale au decis să adere la această comunitate și să devină facilitatori activi ai dezvoltării economiei locale. În același timp, 26 de comunități și-au elaborat deja Planurile de Dezvoltare Economică Locală și au inițiat diverse acțiuni de dezvoltare a economiilor locale: servicii de consultanță pentru afaceri, dezvoltarea infrastructurii economice, creșterea atractivității destinațiilor turistice, asocierea producătorilor locali etc. Despre implementarea obiectivelor inițiativei respective în Republica Moldova, în condițiile actuale a stării de urgență, ne relatează **Lilian DANILOV, coordonator de țară, Inițiativa UE „Primarii pentru Creștere Economică”**.*

caracteristici distinctive ale zonei și a noilor oportunități de dezvoltare pe piața turistică. În consecință, experta a prezentat recomandări pentru crearea ofertei și imaginii turistice a destinației, ținând cont de acțiunile Planului de Dezvoltare Economică Locală. În prezent, unele comunități beneficiază de suport și ghidare în dezvoltarea identității destinațiilor turistice, precum și crearea de produse și servicii turistice etc.

Pentru evaluarea impactului și reacției la COVID-19 al partenerilor Inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică”, este inițiat un sondaj la nivel regional. Principalul produs al cercetării va fi un raport detaliat privind finalizarea și prezentarea rezultatelor sondajului. Aceste rezultate se vor axa asupra:

a) modului concret în care pandemia a afectat economia fiecărei comunități și care sunt șansele percepute de relansare pe termen mediu;

b) cum s-au schimbat prioritățile de dezvoltare economică;

c) ce tip de sprijin este necesar pentru comunitățile locale.

Rezultatele vor fi dezagregate după cele mai comune sectoare economice, după mărimea și tipul comunității (rural/urban). De asemenea, vor fi analizate care priorități locale vor fi, cel mai

probabil, valabile sau se vor schimba după epidemia de COVID, ce tipuri de activități economice sunt identificate pentru suport. Aceasta ne va permite să putem estima pentru fiecare comunitate:

a) sectoarele și grupurile care au fost afectate cel mai puternic;

b) prioritățile de recuperare;

c) domeniile în care asistența va fi cea mai utilă.

Cu suportul financiar al Uniunii Europene, municipiul Edineț a dezvoltat infrastructura Parcului Industrial care a devenit mult mai atractiv pentru investitori. De asemenea, a fost creat un Incubator de afaceri care oferă oportunități de dezvoltare pentru micii antreprenori. În cadrul Incubatoarelor de afaceri din Regiunea de Dezvoltare Sud au fost create spații de preincubare pentru a ajuta tinerii să-și dezvolte ideile de afaceri. Rețeaua centrelor de suport în afaceri din UTA Găgăuzia (orașele Comrat, Ceadir-Lunga și Vulcănești) oferă o gamă largă de servicii mediului de afaceri, asigurând dezvoltarea și competitivitatea afacerilor. Producătorii locali din regiune au fost ajutați să-și dezvolte propri-

ile mărci care le asigură succesul afacerilor.

Chiar dacă mai mult virtual, continuă colaborarea comunităților din țările Parteneriatului Estic în baza platformelor de cooperare create în cadrul Inițiativei UE. Recent, consultanții locali din Republica Moldova au oferit suport și ghidare în elaborarea planurilor de dezvoltare economică noilor semnatarilor din Azerbaidjan.

Pandemia Covid-19 a determinat autoritățile publice locale să conștientizeze și mai mult necesitatea cooperării cu sectorul privat pentru a răspunde provocărilor comune și să comunice mult mai eficient așa încât să răspundă nevoilor de dezvoltare a antreprenorilor. Autoritatea locală continuă să fie cea mai apropiată și receptivă instituție publică față de comunitatea de afaceri și cetățeni, iar bazele care au fost puse pentru dezvoltarea Parteneriatului de Dezvoltare Economică Locală trebuie consolidate și valorificate.

„Primarii pentru Creștere Economică” (M4EG) este o Inițiativă a Uniunii Europene, lansată în anul 2017, în cadrul Parteneriatului Estic. Scopul acesteia este de a susține primarii și comunitățile la nivel local să devină facilitatori activi ai creșterii economice și creării locurilor de muncă.

Buna guvernare locală prin cooperare comunitară

Această strategie de dezvoltare a localității și consolidare a autonomiei locale reflectă practica avansată de lucru a primăriei satului Rediul Mare, raionul Dondușeni, practică implementată de tânăra primărită Ludmila Harabari, aflată la cel de-al doilea mandat al său, dar cu un drum cu mult mai mare în serviciul public. Absolventă a Universității de Stat din Moldova, facultatea de limbă și literatură română, destinul nu i-a fost să fie profesoară. Or, activismul său social, interesul pentru schimbările din sat întru binele consătenilor au determinat ca, în 1995, să fie numită în calitate de secretar al consiliului local Rediul Mare. Așa și-a început Ludmila Harabari cariera de funcționar public. Pe parcurs, a activat și în alte funcții: percepător fiscal în cadrul primăriei Corbu, specialist în Secția Asistență Socială și Protecție a Familiei a CR Dondușeni, apoi specialist în cadrul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Dondușeni.

După cum își amintește însăși Ludmila Harabari.

„A fost o perioadă de ani plini de căutări și realizări, de practici de lucru în contextul reformelor, evenimentelor, prin muncă asiduă, care mi-au dat atât cunoștințe și abilități cât și experiență incontestabilă de viață. Dar esențial a fost că în acea perioadă, în anii 2011 – 2013, am făcut studiile de masterat la Academia de Administrație Publică. Cunoștințele și abilitățile acumulate la Academia, practicile discutate

cu colegii din diferite domenii mă ajută mult în activitate. Acum nu-mi imaginez ce aș fi făcut dacă nu aveam cunoștințe despre managementul finanțelor publice, managementul proprietății publice, elaborarea proiectelor, achiziții publice, cooperare interinstituțională, intercomunitară și comunitară, managementul resurselor umane etc. Dar cel mai important este că Academia își îndeplinește rolul său primordial de pregătire a cadrelor profesionale de funcționari publici. Și aici aș vrea să mă refer la cele spuse de Ioan Slavici. „Menirea firească a școlii nu este să dea învățătură, ci să deștepte cultivând destoiniciile intelectuale și trebuința de a învăța toată viața”. Iar un proverb românesc spune că „doar cu cunoștințe poți da bune semințe”.

Indiscutabil, studiile de la Academia au influențat decisiv hotărârea mea de a candida, în campania electorală 2015, la funcția de primar al satului Rediul Mare, fiind susținută de majoritatea dintre consăteni, care de ani buni așteptau schimbările de primenire a satului. Și mi-am luat marea responsabilitate de realizare a așteptărilor oamenilor. Era necesară o nouă strategie de lucru, esențială fiind cooperarea comunitară, fiindcă doar împreună poți realiza multe. Din practica mea de mai mulți ani în serviciul public, dar și prin cunoștințele

acumulate la Academia am conștientizat că prin unitate poți atinge scopuri înalte.

Un primar poate fi școlit și deștept, dar dacă nu are susținerea consătenilor și o conlucrare bună cu agenții economici și consiliul local, carul tot pe loc stă. Comunicarea este cea mai eficientă, dar și cea mai dificilă metodă de a consolida capacitățile locale pentru a dezvolta și ridica nivelul de trai al populației. Și chiar de la bun început mi-am pus scopul de a lucra intens cu oamenii, de a le schimba mentalitatea și de a extinde cooperarea comunitară. Crezul meu este că doar prin cooperarea comunitară poți realiza multe, fiindcă împreună cu oamenii lucrezi pentru oameni”.

Și primul mandat a adăverit această strategie aplicată de primărită Ludmila Harabari. A fost implementat

nul cultural, biblioteca publică și se lucrează la crearea muzeului satului. De asemenea, a fost reparată capital și dotată cu mobilier nou Casa de ceremonii, care a costat peste 220.000 de lei, dintre care contribuția comunității a fost de 44.400 de lei și SRL „Soroagro” – circa 20 de mii de lei.

Iar crearea ansamblului folcloric „Crenguțe de busu-ioc”, a făcut ca pe parcursul a 4 ani de activitate, să ducă departe faima satului Rediul Mare, fiind menționat cu 28 de diplome la diferite manifestări culturale din țară și de peste hotare.

Aceste realizări în plan social au determinat consătenii să-i acorde al doilea mandat de primar al satului. Și Ludmila Harabari a elaborat Planul de dezvoltare social-economică a localității pentru perioada 2020-2025 în baza consultărilor publice cu oamenii din sat. Astfel, principalele obiective ale planului prevăd: crearea unei cantine sociale în incinta clădirii fostului gimnaziu, a unei spălătorii pentru persoane singurate în același local, dotarea sălii sportive cu utilaj pentru promovarea unui mod sănătos de viață, luarea în gestiune a parcului-conac V. Dombrovski și inițierea procedurii de înfrățire cu comuna Curtești, jud. Botoșani (locul de baștină al generalului Dombrovski), atragerea investițiilor pentru reparația capitală cu păstrarea proiectului inițial al conacului, dezvoltarea turismului rural, susținerea antreprenorilor locali, alte proiecte sociale înaintate de comunitate.

„Îmi doresc foarte mult să las în urma mea lucruri bune și utile pentru oameni. Nu este nimic mai plăcut decât să primești satisfacție de la munca în care ți-ai pus sufletul”, conchide primarul de Rediul Mare, Ludmila Harabari.

Vlad IONAȘCU

CTIF diversifică tematica și formele instruirilor în sectorul finanțelor publice

În prima jumătate a anului curent, Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe (CTIF) a organizat și desfășurat 57 cursuri de instruire cu teme actuale în domeniile finanțe publice, fiscal și vamal ce au întrunit în total peste 1160 de specialiști care activează sau doresc să activeze în aceste domenii. Toa-

te cursurile au fost organizate de către CTIF, în premieră, la distanță, cu utilizarea aplicației Zoom.

În aceeași perioadă, CTIF a actualizat și a pus în aplicare modulele de instruire: „Contabilitatea bugetară. Cadrul normativ”, „Managementul financiar pentru directorii de școală” și „Utilizarea noii versiuni a sistemului informațional automatizat (SIA), „e-Factura”.

Tematica instruirilor în domeniul finanțe publice, desfășurate în primul se-

mestru al anului, au cuprins și alte subiecte importante: planificarea bugetului pentru autoritățile publice centrale, bazele contabilității bugetare, executarea bugetului pentru autoritățile publice locale, introducerea în finanțe publice. Per total, CTIF a desfășurat 17 cursuri de instruire în domeniul finanțelor publice la care au fost instruiți 366 de specialiști care activează sau doresc să activeze în acest domeniu.

Pe segmentul instruirii în domeniul fiscal, CTIF a organizat pentru contribuabili 28 cursuri privind utilizarea noii versiuni a SIA „e-Factura” și 10

cursuri privind utilizarea serviciilor fiscale electronice. La aceste instruirii au participat circa 770 de contribuabili.

În perioada de referință, CTIF a mai desfășurat două cursuri de instruire primară a declarantului vamal, care au fost absolvite de 25 viitori specialiști în domeniul vămuirii mărfurilor.

Conform statutului său, aprobat prin hotărâre de Guvern, CTIF acordă suport în procesul de dezvoltare a capacităților profesionale ale specialiștilor care activează în domeniile finanțe publice, fiscal, vamal și achiziții publice.

Anatol BARBEI,
șef Serviciul de presă
al CTIF

Un nou proiect de aprovizionare cu apă potabilă pentru Ialoveni

Proiectul „Apa potabilă în Ialoveni” este un rezultat al eforturilor depuse în ultimii ani de primăria orașului Ialoveni de atragere a investițiilor de peste hotare în scopul implementării mai multor proiecte sociale, elaborate în cadrul consultărilor publice cu locuitorii urbei. Astfel, Ministerul Afacerilor Externe și Afacerilor Europene al Republicii Slovace prin intermediul SlovakAid a acceptat spre finanțare cererea de finanțare a Agenției de Dezvoltare Regională Se-

nec-Pezinok, în parteneriat cu primăria orașului Ialoveni și Agenția de Dezvoltare Regională Centru.

Imediat după lansare, conform graficului de implementare, coordonat cu partenerii de dezvoltare, va fi anunțată licitația publică de achiziționare a lucrărilor pentru reconstruirea rețelei de apeduct din str. N. Testemițanu cu un diametru de 300 mm, care va permite separarea sistemului unic existent de alimentare cu apă în două rețele distincte,

pentru a crește fără risc de avarii debitul și presiunea apei în toate secțiunile orașului.

Suportul financiar al partenerilor de dezvoltare din Slovacia, este de 219. 950 de euro (4.235.000 lei), restul sumelor necesare pentru rezolvarea definitivă a problemei de alimentare cu apă a orașului Ialoveni vor fi acoperite din contribuția primăriei orașului Ialoveni, Agenției de Dezvoltare Regională Centru și contribuția prestatorului

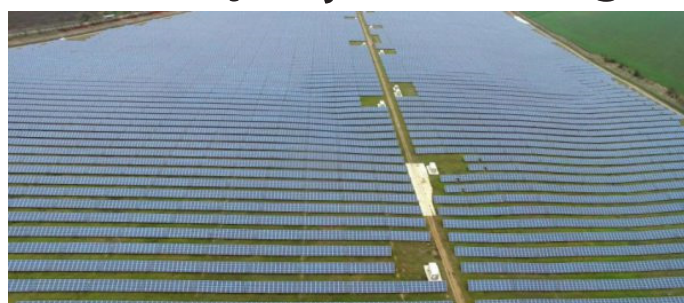
regional de servicii S. A., „Apă-Canal Chișinău”.

Implementarea proiectului va demara în toamna acestui an.

**Sursa: Serviciul
de presă al primăriei
orașului Ialoveni**

„Sat inteligent energetic” este noul statut al localității Feștelița, raionul Ștefan Vodă, datorită implicării participative și responsabile a sătenilor în activitățile unui proiect de eficiență energetică. Acesta este susținut financiar de Uniunea Europeană, implementat de primăria Feștelița, în parteneriat cu Fondul de Inovații Sociale din Moldova, alte organizații neguvernamentale. Ideile de dezvoltare a localității sunt inspirate din proiectele deja aplicate în România. Satul Feștelița are semnat un acord de cooperare cu primăria Poiana Stampei, din județul Suceava. Ca urmare, primarul Nicolae Tudreanu

Feștelița - sat inteligent energetic

a inițiat activitățile de reducere a cheltuielilor pentru energia electrică prin înlocuirea parțială a ei cu energie regenerabilă, scopul fiind și protejarea mediului de emisiunile de CO2.

Astfel, în satul Feștelița va fi construit un parc fo-

tovoltaic cu puterea de 300 kW pentru producerea energiei electrice. Costul total al proiectului constituie circa 6 milioane de lei. O decizie, în acest sens, a fost aprobată de Consiliul Agenției pentru Eficiență Energetică.

Din cele șase milioane de lei, trei milioane vor fi oferite de Agenția pentru Eficiență Energetică, contribuția APL constituie un milion de lei, iar restul resurselor financiare necesare vor fi oferite prin Programul finanțat de Uniunea Europeană „Convenția Primarilor” – Proiecte demonstrative (CoM-DeP).

Proiectul prevede implementarea mai multor tehnologii aferente eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă.

Ion CHIRIAC

Granturi pentru rezidenți ai Incubatoarelor de Afaceri Soroca și Sângerei

Patru antreprenori din Regiunea de Dezvoltare Nord, rezidenți ai Incubatoarelor de Afaceri Soroca și Sângerei, își vor dezvolta afacerile proprii datorită suportului financiar din partea Agenției Cehe pentru Dezvoltare în cadrul Proiectului „Un nou impuls pentru dezvoltarea afacerilor în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova”, implementat de ADR Nord a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în parteneriat cu People in Need Moldova și Asociația Obștească „Pro Cooperare Regională”. Astfel, cei patru

antreprenori din Soroca și Sângerei au obținut, recent, granturi a câte 4 mii de euro fiecare.

În cadrul ceremoniei de înmânare a certificatelor de grant, partenerii proiectului au apreciat contribuția micilor antreprenori din regiune la dezvoltarea socio-economică și promovarea spiritului inovativ în activitățile de business și le-au dorit succes în dezvoltarea propriilor afaceri.

Astfel, prin cooperare internațională și implementarea proiectelor investiționale dorim să impulsăm inițiativele antreprenoriale în regiune și

să creăm condiții mai bune pentru cetățeni. Datorită dezvoltării afacerilor va crește și valoarea proiectelor investiționale de infrastructură, pe care le implementăm în regiune și, respectiv, vor fi suplimentate bugetele autorităților publice locale pentru o prestare mai calitativă a serviciilor publice.

Silvia Bicenno, director de țară People in Need Moldova, i-a felicitat pe învingători și a specificat că granturile pot fi utilizate pentru achiziționarea echipamentelor și utilajului, marketing și promovarea companiei, instruirea teoretico-practică a membrilor companie și introducerea de inovații în cadrul procesului de producție sau în funcționarea companiei. Totodată, învingătorii concursului trebuie să contribuie cu încă 30% din bugetul total al proiectului, descris în formularul de apli-

care. Perioada de implementare a proiectului, propus de aplicant, nu trebuie să depășească 6 luni.

Proiectul „Un nou impuls pentru dezvoltarea afacerilor în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova”, finanțat de Agenția Cehă pentru Dezvoltare, este implementat de ADR Nord în parteneriat cu People in Need Moldova și AO „Pro Cooperare Regională”, începând cu anul 2017. Datorită acestui parteneriat moldo-ceh, la Incubatoarele de Afaceri din Soroca și Sângerei și Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți sunt create condiții mai bune pentru susținerea start-up-urilor și aplicarea inovațiilor de către întreprinderile mici și mijlocii din Regiunea de Dezvoltare Nord.

Maria PRISACARI,
director ADR Nord,
doctorandă a
Academiei de
Administrare Publică

Vizitele în teritoriu, conform unui grafic stabilit, a conducerii raionului Criuleni a devenit o bună practică de conlucrare dintre autoritățile publice locale din nivelul 1 și Consiliul raional Criuleni, ceea ce determină elucidarea problemelor din teritoriu, găsirea soluțiilor pentru rezolvarea lor, extinderea transparenței, consolidarea autonomiei locale etc.

În acest context, președintele raionului Criuleni, Pavel Spânu și vicepreședintele Roman Onica, însoțiți de funcționari din diverse structuri executive ale Consiliului raional, au participat la o întrunire recentă de lucru în comuna Hârtoptul Mare. La invitația autorităților locale, la această întâlnire a fost prezent și deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, dl Vladimir Bolea.

În cadrul acestei întâlniri, a avut loc un schimb de opinii deschise și constructive dintre reprezentanții primă-

riei locale, în frunte cu dna Eugenia Anghelici, primar al comunei Hârtoptul Mare, precum și cu consilierii locali, agenții economici, ce activează în localitatea dată, directorii instituțiilor de învățământ și a instituțiilor medicale, cât și cetățeni ai comunei.

Au fost abordate mai multe probleme de interes local, precum situația drumurilor locale, lipsa proiectelor pentru dezvoltare locală, lipsa planului urbanistic al localității, seceta din primăvară curentă, criza pandemică, criza mijloacelor financiare, lipsa sistemului de canalizare și multe alte subiecte.

O altă vizită a fost efectuată în comuna Bălțata. În cadrul întrunirii au fost puse în discuție probleme cu care se confruntă locuitorii acestei comune, printre

Consolidarea relațiilor dintre primării și Consiliul raional Criuleni continuă

care construcția apeductului din localitate, iluminarea stradală, lipsa locurilor de muncă, situația din domeniul agriculturii și susținerea agenților economici, gestionarea situației epidemiologice la nivel local, despre gradul de pregătire și susținere a obiectelor de menire socială din localitate (grădiniță, școală, punct medical) și multe altele.

Problemele și neajunsurile abordate în cele două

localități au fost reflectate și în întrebările adresate președintelui raionului, dl Pavel Spânu care, la rândul său, a promis că ele toate vor fi analizate și împreună cu administrațiile publice locale se vor identifica soluții optime pentru soluționarea lor.

Sursa: Serviciul de presă al Consiliului raional Criuleni

25 de localități din raionul Călărași au câte unul sau mai mulți gemeni în România. Este vorba de orașul Călărași, de satele Buda, Căbăiești, Frumoasa, Hîrjauca, Leordoia, Mîndra, Novaci, Horodiște, Onișcani, Hîrbovăț, Palanca, Păulești, Petiteni, Pîrjolteni, Pitușca, Podul Lung (comuna Sipoteni), Rădeni, Sadova, Săseni, Temeleuți, Schinoasa, Seliștea Nouă, Ursari, Vălcineț și Vărzărești Noi, unele dintre care au stabilit relații de colaborare, după cum a procedat primăria satului Păulești, despre care ne relatează **primarul Ion PRUNICI**.

Colaborare Păulești – Păulești

Pare curios acest titlu, dar el consemnează identitatea satului Păulești, raionul Călărași, Republica Moldova, și a comunei Păulești, județul Prahova, România. Luând act de informația că mai multe localități din raionul nostru au aceleași denumiri ca ale localităților din România, am identificat și noi o asemenea localitate în județul Prahova.

Semnificativ este și faptul că Acordul de colaborare între comuna Păulești din județul Prahova, România, și satul Păulești din raionul Călărași, Republica Moldova, l-am semnat de Ziua Unirii Principatelor Române. Semnarea a avut loc în sala Marii Uniri a Palatului Culturii

din Ploiești în cadrul evenimentului dedicat Unirii Principatelor Române, organizat de către Consiliul Județean Prahova. Pornind de la ideea că avem aceeași denumire – Păulești – și multe alte asocieri, obiectivul principal îl constituie dezvoltarea legăturilor de prietenie din ce în ce mai strânse, cooperarea și rezolvarea problemelor cu care ne confruntăm în diferite domenii: dezvoltare locală, dezvoltare economică, cultură, sport, protecția medico-socială și a mediului înconjurător, transport, turism etc.

Consider această înfrățire poate fi cea mai mare realizare care să ne apropie și mai

mult. Înfrățirile sunt expresia unității și reprezentă, fără îndoială, cea mai vizibilă formă de cooperare. La invitația primarului de Păulești, Prahova, Sandu Tudor, am mers în România pentru a participa la evenimentul organizat de Ziua Națională a României, 1 decembrie 2019, unde nu m-am simțit deloc străin, am și primit sub formă de donație 4 panouri indicatoare care indică înfrățirea noastră, ulterior fiind instalate la intrările în localitatea noastră. Am mai avut o vizită de lucru cu un grup de angajați ai primăriei, tineri din sat, pentru schimb de experiență.

Purtăm discuții cu primarul Sandu Tudor privind vizi-

ta lui cu un grup de consilieri la noi pentru a stabili un plan comun de dezvoltare pe câțiva ani, dar totul depinde cum va evalua situația epidemică. Pe viitor, planificăm o colaborare cu implicarea financiară din partea primăriei Păulești, Prahova, în ceea ce privește iluminatul stradal, extinderea rețelelor existente, a implementării altor proiecte sociale în localitatea noastră.

NOTĂ: Circa 800 de localități din cele aproximativ 2.000 din Republica Moldova, adică 40 la sută, au denumiri identice sau asemănătoare cu peste 2.350 de așezări de pe teritoriul actual al României, din numărul total de 13.500 de sate, comune și orașe.

Abonarea 2020

Continuă abonarea pentru anul 2020 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „Funcționarul Public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA **REDACȚIONALĂ:**

Sergiu VLADICA - șef secție

Ion AXENTI - specialist principal

Ana-Laura PAȘNIC - specialist principal

Marina PASTUH - inginer-programator

ADRESA **NOASTRĂ:**

MD 2070

mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 300.

Bun de tipar 27.07.2020

Tipar executat la Universitatea de Stat din Moldova

CONTACTE:

E-mail: aap.editura@yahoo.com

Tel: 0- 22- 28-40-78

